

Karali? turtas

Svarbiausia gyvenime veikla, ne žinios.

– THOMAS HENRY HUXLEY

Apie j? kalb?jo jau daug m?nesi?. Es? jis jaunas, turtingas, sveikas, laimingas ir lydimas s?km?s. Tur?jau ?sitikinti pats. Atidžiai steb?jau, kaip jis išeina iš televizijos studijos, nepaleidau jo iš aki? ir kelias kitas savaites, ma?iau, kaip jis žarst? patarimus visiems – nuo prezidento iki neurastenik?. Reg?jau, kaip jis diskutavo su dietologais, geležinkelio dispe?eriais, dirbo su sportininkais ir mokytis nesugeban?iais vaikais. J? ir jo žmon?, regis, siejo tvir?iausia meil?; abu jie tiesiog spinduliavo laime kartu keliaudami po šal? ir vis? pasaul?. Kelion?ms pasibaigus, jie gal? gale parskrido atgal ? San Dieg? ir šeimos rate leido laik? Ramiojo vandenyno pakrant?je st?ksan?ioje pilyje.

Kaip ?manoma, kad šis dvidešimt penkeri? met? vaikas, baig?s tik vidurin?, sugeb?jo tiek daug pasiekti per tok? trump? laiko tarp?? Pagaliau juk vos prieš trejus metus jis glaud?si 400 kvadratini? p?d? viengungiškame bute ir indus plov?si vonioje. Kaipgi jis iš visiško nelaim?lio su nemažu anstsvoriu, išklibusiais santykiais ir ribotomis perspektyvomis virto pasitikin?iu savimi, sveikata trykstan?iu, gerbiamu asmeniu, geban?iu palaikyti nepriekaištingus santykius, turin?iu beribes s?km?s galimybes?

Viskas atrod? labai jau keista, ta?iau ypa? mane stebino tas faktas, kad šis vaikinai... esu aš! „Jo“ gyvenimo istorija – yra mano istorija.

Be abejo, nesakau, kad mano gyvenimas – s?km?s etalonas. Akivaizdu, kad visi mes svajojame apie skirtingus dalykus, turime skirtingas savo gyvenimo vizijas. Be to, labai aiškiai suvokiu, kad m?s? pažintys, vietos, kurias aplank?m, ar daiktai, kuriuos ?gijom, n?ra tikrieji asmenin?s s?km?s matai. S?km?, mano galva, yra nesibaigian?ios pastangos peraugti save. Tai emocinis, socialinis, dvasinis, psichologinis, intelektualinis ir finansinis tobul?jimas, drauge tai r?pestis ir kit? žmoni? gerove. Kelias ? s?km? nuolat remontuojamas. Kryptis – visad pirmyn, ir galo tam niekad n?ra.

Mano istorijos esm? paprasta. Taikydamas principus, kuriuos sužinosite skaitydami ši? knyg?, sugeb?jau pakeisti ne tik poži?r? ? save, bet ir ? išorinius pasiekimus – poky?iai buvo esminiai ir tikrai ap?iuopiami. Knygoje papasakosiu, kas padar? mano gyvenim? daug geresn?. Nuoširdžiai tikiuosi, kad šiuose puslapiuose išd?styti metodai, strategijos, filosofija ir potyriai suteiks jums tiek pat j?g?, kiek suteik? man. Kiekvienas m?s? turi gali? stebuklingai perkeisti savo gyvenim?, ?gyvendinti didžiausi? svajon?. At?jo laikas paleisti j? nuo saito!

Atmindamas t? temp?, kuriuo sugeb?jau savo svajones paversti tikrove, jau?iu nepaprast? d?kingum?, net pagarbi? baim?. Ir vis d?lto aš toli gražu ne unikalus. Tiesa ta, kad gyvename laikais, kai daugyb? žmoni? bemaž pernakt geba pasiekti išties ne?sivaizduojam? s?km?.

Pažvelkite į Stivą Džobsą (Steve Jobs). Jis buvo paprastas ir neturtingas vaikžyas nuzulintais džinsais, užsidegęs buitinio kompiuterio idėja... tai jis steigė kompaniją, kuri „Fortune 500“ srašą pateko greičiau nei kuri nors kita kompanija istorijoje. Pažvelkite į Tedą Ternerą (Ted Turner). Jis pasirinko vos atsiradusį terpę – kabelinį televiziją ir sukūrė imperiją. Pasižvalgykite į tokius pramogų verslo liūtus kaip Stiveną Spielbergą (Steven Spielberg) ar Briusą Springstiną (Bruce Springsteen), tokius verslininkus, kaip Li Jakoką (Lee Iacocca) ar Rosą Pero (Ross Perot). Ką bendra jie turi be milžiniškos sėkmės? Ir atsakymas, žinoma, yra... galia*.

(*Autorius vartoja anglų k. žodį *power*, kuris reiškia tiek „galia“, tiek „valdžia“. Vertime pagal kontekstą vartosime tai vieną, tai kitą reikšmę (vert. past.).)

Žodžiai „galia“, „valdžia“ turi didelį emocinį krūvį. Žmonės jus reaguoja labai skirtingai. Vieniems jie reikšmės turi neigiamą atspalvą. Kiti valdžios ir galios labai geidžia. Dar kiti tvirtina, kad tai yra tartinas ir nešvarus dalykas. O kiek valdžios, ar galios, reikia jums? Kiek galios norėtumėte turėti? Ką tai jums apskritai reiškia?

Man galia, ar valdžia, – ne tai, kas leidžia paspausti po padu aplinkinius, primesti jiems savo nuomonę. Tiesiog šitaip nemąstau. Nesiėlau ir jums. Tokia valdžia retai kada būna ilgalaikė. Vis dėlto turėtume sąsmoninti, kad šiame pasaulyje valdžia buvo ir bus. Jūs formuojatės savo supratimą apie pasaulį arba kas nors suformuoja jį už jus. Darote, ką norite, arba paklustate kitų žmonių planams. Mano supratimu, valdžia ir galia aukščiausia prasme – tai gebėjimas kurti trokštamus rezultatus ir tuo pat metu duoti naudą kitiems. Tai galimybės keisti savo gyvenimą, pačiam formuoti savo pasaulį, pakreipti vykius taip, kad aplinkybės eitų išvien su mumis, o ne prieš mus. Tikroji valdžia ne primetama, ja dalijamasi. Tai mokėjimas nustatyti žmogaus poreikius ir juos tenkinti – kalbame čia tiek apie asmenines, tiek apie žmonių, kuriais rūpinatės, reikmes. Tai gebėjimas valdyti nuosavą karalystę – savo mąstyseną, elgseną, kad pasiektumėte tiksliai tai, ko trokštate.

Būgant amžiams, galia valdyti savo gyvenimą buvo gavusi daug skirtingų ir prieštarų formų. Kadai valdžia lėmė gryną fiziologiją. Stipriausiasis ir greičiausias turėjo galią režisuoti tiek savo, tiek aplinkinių būtybių gyvenimus. Civilizacijai žengiant priekį, valdžia tapo paveldima. Karaliaus ir jo simbolių autoritetas buvo neginijamas. Bendraudami su juo svorio galvą gauti ir kiti. Vėliau, išaušus pramonės amžiui, valdžios ženklai tapo turtas. Pasaulyje šviešpatavo turtingi žmonės. Visi šie veiksniai neprarado svarbos ir šiandien. Turtas geriau nei skurdas, o sveikata – nei liga. Vis dėlto didžiausias galios šaltinis šiandien yra specializuotos žinios.

Daugumai iš mūsų jau bus girdėta, kad gyvename informacijos amžiuje. Mūsų kultūra visų pirma jau nebe industrinė, o komunikacinė. Gyvename laikais, kai naujos idėjos ir sampratos keičia pasaulį bemaž kasdien, nesvarbu, ar pokyčiai tokie fundamentalūs kaip kvantinės fizikos atradimai, ar tokie kasdieniški kaip nauja perkamiausio mūsų šios. Pati būdingiausia šiuolaikinio pasaulio ypatybė, jei tokia apskritai egzistuoja, – didžiulis, beveik neįsivaizduojamas informacijos srautas, kuris, beje, ir sulygoja tuos pokyčius. Informacijos lavina liejasi ant mūsų iš knygos ir kino filmų, televizorių ir kompiuterių ekranų. Tie, kurie disponuoja informacija, turi tai, ką seniau turėjo karaliai – beribą valdžią. Garsus ekonomistas Džonas Kenethas Golbraitas (John Kenneth Galbraith) rašė: „Industrinės visuomenės kuras buvo pinigai. Tačiau informacinėje visuomenėje kuras ir valdžia yra žinios. Dabar regime visuomenę padalytą naujovišką klasių sistemą – tai tie, kurių rankose informacija, ir visi kiti – kurie jos neturi. Taigi valdžia šiais laikais garantuoja ne pinigai, ne žemės nuosavybę, o žinios.“

Džiugu, kad laipteliai sosto link šiandien prieinami visiems. Jei viduramžiais nebūtumėte gimę karaliumi, tapti juo būtų labai nelengva. Jei pramoninio perversmo pradžioje nebūtumėte turę kapitalo, jūsų galimybės būtų išties menkos. O štai šiandien kiekvienas nuzulintais džinsais apsitęsęs vaikiną gali steigti kompaniją, kuri vėliau pakeis visą pasaulį. Šiandien karaliaus ženklas yra informacija. Turintys specializuotą žinią žmonės gali keisti patys ir keisti aplinką. Teliuka vienas neatsakytas klausimas. Be jokių abejonių, tos specializuotos žinios šiandien

prieinamos kiekvienam. J? galima ?sigyti kiekviename knygyne, kiekvienoje vaizdo ?raš? parduotuv?je, bibliotekoje. Jos skleidžiamos ?vairiuose seminaruose ir paskaitose. S?km?s trokšta kiekvienas iš m?s?. Perkamiausi? knyg? s?rašuose rasime aibes asmeninio meistriškumo recept?... Žodžiu, informacijos toli ieškoti nereikia. Tad kod?l gi vieniems pasakiškai sekasi, o kiti vargiai suduria gal? su galu? Kod?l visi mes nesame galingi, laimingi, turtingi, sveiki ir lydimi s?km?s?

Pasirodo, kad net šiame informacijos amžiuje vien informacijos yra maža. Jei mums tereik?t? ger? id?j? ir pozityvaus m?stymo, visi dabar gyventume „svajoni? gyvenim?“. Bet kokia didesn? s?km? ne?sivaizduojama be veiklos. Juk kaip tik veikla sukuria rezultatus. Žinios – tik potenciali j?ga. Kol nepatenka žmogui, kuris sugeba produktyviai veikti, jos naudos neduoda. Faktiškai žodžio „galia“ apibr?žimas b?t? „sugeb?jimas veikti“.

M?s? veikt? lemia komunikacijos su savimi pob?dis. Šiuolaikiniame pasaulyje gyvenimo kokyb? atitinka bendravimo kokyb?. Nuo to, k? piešiame savo prote, k? sau kalbame, priklausom, koki? turim? žini? dal? panaudosime.

Jei manome, kad žmon?ms sekasi todėl, kad jie yra ypa? talentingi, baisiai klystame. O pažvelgt? atidžiau regime, kad didžiausias ši? pranašumas prieš vidutinybes yra geb?jimas veikti. Š? „talent?“ išsiugdyti gali kiekvienas. Gal? gale kiti žmon?s žinojo t? pat? k? ir *Apple* kompanijos ?k?r?jas Stivas Džobsas (Steve Jobs). Juk ne vienas Tedas Turneris gal?jo susivokti, jog kabelin? televizija turi milžinišk? ekonomin? potencial?. Ta?iau Turneris ir Džobsas sugeb?jo imtis veiklos ir pakeit? pasaul?.

Mums b?dingos dvi komunikacij? r?šys, jos lemia m?s? gyvenimo krypt?. Pirmoji yra vidin? komunikacija: tai dalykai, kuriuos ?sivaizduojame, sakome sau ir jau?iame. Antroji – išorin? komunikacija: žodžiai, intonacijos, veido išraiškos, k?no pozos ir fiziniai veiksmai, nukreipti ? išorin? pasaul?.

Komunikacija yra valdžios ir galios dalis. Išmokusieji veiksmingai komunikuoti ima kitaip patirti pasaul?, o pasaulis – juos. Bet kokios elgsenos ir jausm? šaknys slypi vienoje ar kitoje komunikacijos formoje. Tie, kurie daro ?tak? daugumos m?stymui, jausmams ir veiksams, yra ?vald? š? galios instrument?. Atminkime pasaul? pakeitusius žmones – Džon? F. Kened?, Tom? Džeferson?, Martin? Liuter? King?, Franklin? Ruzvelt?, Vinston? ?er?il?, Mahatm? Gand?. Ni?resnius atsiminimus sukelia Hitleris. Pasteb?sime, kad visi šie asmenys buvo komunikacijos meistrai. Jie mok?jo taip ?taigiai perteikti savo vizij? (ar tai b?t? sumanymas nuskraidinti žmones ? kosmos?, ar sukurti neapykanta gr?st? Tre?i?j? Reich?), kad ji keit? minios m?stym? ir elgsen?.

Ties? pasakius, ar ne tai iš kit? tarpo išskiria Spilberg?, Springstin?, Jakok?, Fond? ar Ronald? Reigan?? Argi jie ne komunikacijos, ?takos darymo meistrai? Jie minias išjudina tuo pa?iu ?rankiu, kuriuo mes – save.

Nuo komunikacijos su išoriniu pasauliu priklauso j?s? visuomenin? ir finansin? s?km?. O nuo komunikacijos su savimi priklauso j?s? laim? ir pasitenkinimas. Galima pasakyti ir kitaip: j?s? vidin? b?sena iš esm?s priklauso ne nuo jums nutinkan?i? ?vyki?, o nuo j?s? pa?i? *interpretavimo*, kas nutiko, nuo to, kaip tuos ?vykius priimate.

Tik j?s patys pasirenkate, kaip ži?r?ti ? gyvenim?. Niekas savaime n?ra nei gerai, nei blogai – bet kokiam ?vykiui ar reiškiniui prasm? suteikia žmon?s. Dauguma m?s? yra ?jung? automatin? šio interpretavimo proceso režim?, ta?iau ši? gali? galime atgauti – ir pasaul? patirti imsime kitaip.

Ši knyga kalba apie ryžtingus, kryptingus ir vientisus veiksmus, kuri? rezultatai stulbina. Pam?stykite apie tai. Argi ne rezultatai jus išties ir domina? Galb?t nor?tum?te kitaip jaustis? O gal trokštate patobulinti bendravimo ?g?džius, užmegzti šiltesnius santykius, grei?iau mokytis, b?ti sveikesni ar uždirbti daugiau pinig?? Tinkamai pasinaudoj? šioje knygoje pateiktomis žiniomis gal?site pasiekti visa tai ir daug daugiau. Ta?iau prieš sukurdami k? nors nauja, pirmiausia turime ?sis?moninti, kad kuriame jau dabar. M?s? dabartis – ne kieno kito, o m?s? pa?i? k?rybos produktas. Žinoma, visai gali b?ti, kad dabartiniai k?rybos rezultatai yra ne tie, kuri? trokštame. Dauguma mano, kad savo proto b?sen? ir didžiosios dalies mentalin? proces? valdyti ne?manoma.

Bet tiesa ta, kad visa tai gali būti valdyta. Jeigu jau žinat, prisilgti, vadinasi, sukurti bėseną, vadinamą depresija. Jei ji apimti ekstazę, ji taip pat ne atsitiktiną, o ją paaiškų rinkys.

Svarbu atminti, kad depresija ar panašios bėsenos neužgrieva ant mūsų šiaip sau. Depresija nėra „pasigaunama“. Kaip ir kiekvieną kitą rezultatą savo gyvenime, sukuriate ją tam tikrais mentaliniais ir fizininiais veiksmais. Kad pasijustumėte prisilgti, turite pažvelgti į savo gyvenimą tam tikru rakursu, kalbėti sau tam tikrus dalykus, priimti tam tikrą laikyseną ir kvėpuoti tam tikru ritmu. Jei, pavyzdžiui, norite jaustis prisilgti, nepaprastai veiksminga nuleisti žemyn pečius, sulinkti ir smeigti akis žemėn. Dar galite nutaisyti liūdno balsą ir laukti blogiausios vykių baigties. O jei, be visa to, nesveikai maitinatės ir piktnaudžiaujate alkoholiu ar narkotikais, depresija jums faktiškai garantuota.

Žodžiu, noriu pasakyti, kad depresiją sukurti reikia pasistengti. Tai sunkus darbas, kurį sudaro tam tikro pobūdžio veiksmas. Vis dėlto kai kurie žmonės dažnai praktikuodamiesi taip gudo, kad jiems tai pavyksta vos ne savaime. Neretai jie susieja šį vidinį komunikacijos modelį su vairiausiai išoriniais vykiiais: puolę depresiją sulaukia aplinkinių dėmesio, atjautos, meilės ir panašiai, todėl priima tokį komunikacijos tipą kaip natūralų gyvenimo bėseną, į ją įsigyvena, ji jiems tampa visai patogi ir jauki. Jie su ja susitapatina. Jiems gerai.

Jei pažvelgsite į savo gyvenimą kitu rakursu, jus gali pagauti ekstazė. Tam reikia piešti protė dalykus, kurie sukelia pakilius ir džiugius jausmus. Pakeisti vidinio dialogo su savimi intonaciją ir turinį, paskui priimti tam tikrą kėno padėtį, laikyseną, ir štai ji! Patirsite ekstazę. Jei norite būti atjautęs, jums tereikia priderinti savo fizinius ir mentalinius veiksmus prie tų, kurie būdingi atjautos bėsenai. Tą patį galima pasakyti apie meilę ar bet kokią kitą emociją.

Norimos emocijų bėsenos sužadėjimas primena režisieriaus darbą. Kad padarytų mums tiksliai tokį spėdį, kokio nori, filmo režisierius manipuliuoja vaizdais ir garsais. Jei nori išgėsdinti mus, jis sustiprina garsą ir paėiu tinkamiausiu metu teškia ant ekrano kokį specialų efektą. Jei nori kvėpti, parenka tokią muziką, apšvietimą ir visa kita, kad mums sukeltų atitinkamus jausmus. Iš to paties vykių režisierius gali sukurti tiek tragediją, tiek komediją – viskas priklauso nuo to, kokias jis pasirinkęs priemones. Tą patį galite išbandyti su savo proto ekranu. Meistriškai, su jėga režisuokite proto veiklą, kuri yra bet kokios fizinių veiklos pamatas. Įjunkite savo smegenyse pozityvų žinių nešančias šviesas ir garsus, pritemdykite ir užtildykite negatyvų krėvų turinių vaizdinių ir garsus. Galite vadovauti savo smegenims ne prasėiau, nei Spilbergas ar Skorcese (Scorsese) vadovauja kino filmo statytojų komandai.

Kai kuriais dalykais, apie kuriuos kalbėsiu, gali būti sunku patikėti. Jūs tikriausiai abejojate, kad pažvelgę į žmogų galite tiksliai sužinoti jo mintis ar akimirksniu sutelkti visus intelektualinius ir savo fizinius išteklius. Tačiau jei prieš šimtą metų būtumėte kam užsiminę, kad vieną dieną žmonės vaikšėios po Mėnulį, jus greičiausiai būtų palaikę kvaištelėjusiu, lunatiku. (Iš kur, jėsu manymu, kilę šis žodis?) Jei būtumėte pasakęs, kad iš Niujorko į Los Andželą nukakti bus manoma per penkias valandas, būtumėte pasirodę kaip kokie kuoktelėję svajotojai. Tačiau teprėreikę perprasti aerodinamikos dėsnius, valdyti tam tikras technologijas, ir visa tai tapo tikrove. Girdėjau, viena kompanija kuria transporto priemonę, kuri, jos vadovų teigimu, nuskraidins žmones iš Niujorko į Kaliforniją per dvyliką minučių. Taigi skaitydami šią knygą jėsu susipažinsite su *optimalaus funkcionavimo technologijomis*[®] – dėsniais, kurie leis jums prisiliesti prie iki šiol nenaudotų vidinių išteklių.

*Kiekviena tinkama pastanga
duoda keliagubą atpildą.*

– JIM ROHN

Aukšt? meistriškumo pakop? pasiek? žmon?s ? s?km? eina nuosekliai. Tok? j? keli? vadinu *aukš?iausia s?km?s formule*. Jie vis? pirma sužino dešini?j? lygyb?s pus?, arba rezultat?, – tai yra tiksliai apibr?žia, ko nori. Tada ateina laikas veikti, nes priešingu atveju troškimai taip amžinai ir likt? troškimais. Turite imtis toki? veism?, kurie, j?s? manymu, labiausiai priartins jus prie trokštam? rezultat?. Tre?iasis žingsnis sprendžiant s?km?s formul? – ?vertinti pad?t? ir nuspr?sti, ar pasukote tuo keliu, ar ne. Privalote žinoti, kokius vaisius jums brandina j?s? veiksmai. Jei veikla dav? ne tokius rezultatus, koki? nor?jote, ?sid?m?kite priežast? ir pasekm? – tokiu b?du kiekviena patirtis taps jums mokytoja. O tada žengiate ketvirt?j? žingsn? – ugdot?s lankstum?; tai yra geb?jimas keisti savo elgsen? tol, kol gausite, ko norite. Patyrin?j? s?km?s lydim? žmoni? gyvenimus suprasite, kad visi jie žengia šiuos keturis žingsnius. Pradedą jie nuo taikinio – juk ne?manoma pataikyti, jei jo n?ra prieš akis. Paskui jie imasi veikti, nes vien žinoti yra maža, o galiausiai išmoksta vertinti pad?t? ir keistis, jei to reikia.

Prisiminkime Stiven? Spilberg?. B?damas trisdešimt šešeri?, jis sulauk? nereg?tos kino istorijoje s?km?s. Jo filmai sutraukia daugyb? ži?rov? ir surenka milžiniškas pinig? sumas. Kaip jam pavyko pasiekti tok? lyg?? Istorija nepaprasta.

Nuo pat dvylikos ar trylikos met? Spilbergas žinojo, kad bus režisierius. Pirm? žingsn? ta linkme jis ženg? b?damas septyniolikos, kai vien? popiet? su ekskursija žvalg?si po *Universal Studios* filmavimo aikšteles. Deja, ekskursantai nebuvo vedami iki garso ?rašymo paviljono, kur ir vyko visos ?domyb?s, bet Spilbergas, žinodamas savo tiksl?, ?m?si veikti. Jis paslap?ia ?sigavo ten pasiži?r?ti, kaip filmuojamas tikras kinas. Viskas baig?si tuo, kad Spilbergas susitiko su vienu *Universal Studios* vadovu, ir šis ištis? valand? su juo kalb?josi apie savo profesij?, o atsisveikindamas prid?r?, kad... su malonumu paži?r?t? Spilbergo film?, jei toks kada bus sukurtas.

Daugeliui viskas tuo b?t? ir pasibaig?. Ta?iau Spilbergas nebuvo toks kaip daugelis. Jis tur?jo asmenin?s galios. Jis žinojo, ko nori. Pasimok?s iš pirmojo apsilankymo, jis pakeit? taktik?. Kit? dien? jis apsiliko t?vo kostium?, pasi?m? t?vo lagamin?l?, kuriame tebuvo sumuštinis bei du sald?s baton?liai, ir gr?žo ? kino studij?, tarsi ten jo visi b?t? lauk?. T?dien jis ryžtingai pražingsniavo pro apsaugin? prie vart?, rado apleist? aktori? priekab? ir plastikin?mis raid?mis ant jos dur? sud?liojo užraš? „Stivenas Spilbergas, režisierius“. Taip jis ir praleido vis? vasar? trindamasis prie savo svajoni? pasaulio rib?, susitikin?damas su režisieriais, rašytojais ir redaktoriais, d?damasis ? galv? kiekvien? pokalb?, kiekvien? smulkmen?.

Galiausiai, sulauk?s dvidešimties ir tap?s etatiniu kino studijos darbuotoju, Stivenas parod? vadovybei kukl? savo sumontuot? filmuk? ir gavo pasi?lym? pasirašyti septyneri? met? sutart? režisuoti televizijos serial?. Jo svajon? išsipild?!

Ar vadovavosi Spilbergas *aukš?iausia s?km?s formule*? Žinoma, taip. Jis tur?jo speciali? žini? ir žinojo, ko nori. Jis ?m?si veikti. Sugeb?jo aiškiai suvokti, kokius rezultatus gauna – ar jie artina j? prie tikslo, ar atvirkš?iai. Be to, jis buvo lankstus ir sugeb?jo keisti savo elges?. Faktiškai kiekvienas s?km?s siekiantis žmogus elgiasi taip pat. Pasiseka tiems, kurie yra lankst?s ir nuolat prisitaiko prie kintan?i? situacij?.

O štai Kolumbijos universiteto Teis?s mokyklos dekan?s Barbaros Blek (Barbara Black) atvejis. Ji, jauna moteris, vien? dien? išsik?l? sau tiksl? užimti š? post?, ?sibrov? ? srit?, kurioje viešpatavo vyrai, ir ?gijo mokslin? laipsn?. V?liau ji atsid?jo tik šeimai, ta?iau po devyneri? met? tar? sau, jog yra v?l pasiruošusi siekti pirmojo tikslo. Gal? gale ji taip išlavino d?styto, tyrin?tojos ir rašytojos ?g?džius, jog gavo darb?, „kokio visad nor?jo“. Ji iš esm?s pasikeit? pati ir ?rod?, kad s?km? galima pelnyti keliose veiklos srityse tuo pat metu. Ar ji vadovavosi aukš?iausios s?km?s formule? Aišku, kad taip. Žinodama, ko nori, ji band? ?vairius kelius, ir jei tai neduodavo rezultat?, ji keisdavosi, kol išmoko suderinti skirtingus savo interesus. Rezultatas toks: ji ne tik vadovauja prestižinei aukštajai mokyklai, bet taip pat yra laiminga motina ir žmona.

Štai dar vienas pavyzdys. Ar kada ragavote „Kentucky Fried Chicken“ gamini?? Ar žinote, kaip Pulkininkas Sandersas (Colonel Sanders) suk?r? milijonus jam atnešusi? ir visos šalies mitybos

pro?ius pakeitusi? imperij?? Prad?jo jis netur?damas nieko, išskyrus original? kepto viš?iuko recept?. Jokios strukt?ros, nieko.

Gav?s pirm?j? socialin?s pašalpos ?ek?, jis suk?r? min?t?j? recept? ir už nedidel? pajam? procent? pasi?l? j? keli? restoran? savininkams.

Tas sumanymas nepamet?jo jo tiesiai ? žvaigždži? lyg?. Sandersas važin?jo po šal?, nakvojo automobilyje ir visiems si?l? kepto viš?iuko recept?. Jis vis keit? savo sumanym? ir beld?si ? vis naujas duris. T?kstant? devynis kartus jam buvo atsakyta neigiamai, o tada nutiko šis tas panašaus ? stebukl?. Vienas žmogus tar? „taip“ ir Sandersas prad?jo versl?.

Keli iš j?s? turi numyl?t? kokio nors patiekalo recept? ir tiek j?g? bei žavesio, kiek j? tur?jo Pulkininkas Sandersas? Jis gal? gale praturt?jo, nes ryžtingai steng?si ir sugeb?jo t?kstant? kart? išgirsti „ne“ n? kiek neabejodamas, kad vien? kart? pagaliau išgirs „taip“.

Visos šioje knygoje pateiktos informacijos paskirtis yra suteikti j?s? smegenims impuls?, kuris paskatint? jus imtis produktyvios veiklos. Pastaruoju metu beveik kiekvien? savait? vedu keturi? dien? trukm?s seminar?, pavadint? „Proto revoliucija“. Jame mokau žmones pa?i? ?vairiausi? dalyk?: kaip veiksmingiausiai valdyti savo smegenis, kaip valgyti, kv?puoti ir mankštintis, kaip gal? gale maksimaliai pakelti asmenin?s energijos lyg?. Pirmasis šio keturi? dien? ciklo vakaras pavadintas „Baim?s pavertimas energija“. Seminaro sumanymas – mokyti žmones veikti, o ne pasiduoti baimei. Jo pabaigoje dalyviai kvie?iami eiti per ugn? – dvylikos p?d? plo?io kibirkš?iuojan?i? žarij? juost?, o kitose grup?se pasitaik? asmen?, ?jusi? per keturiasdešimties p?d? žarij? juost?. Vaikštyt? per ugn? taip sužav?jo žiniasklaid?, jog imu nuog?stauti, kad tik neb?t? užmiršta tikroji šio veiksmo prasm?. Esm? – ne pereiti per ugn?. Juk palaimingas pasivaikš?iojimas ant raudon? žarij? sluoksnio neturi didel?s ekonomin?s ar socialin?s naudos. Tai veikiau yra asmenin?s j?gos žadinimas, žmogaus galimyb? metafora, proga gauti rezultat?, kuris anks?iau atrod? ne?manomas.

Žmon?s vaikš?ioja žarijomis jau t?kstant?ius met?. Kai kuriuose pasaulio kraštuose tai yra religinis aktas. Savo organizuojamo ?jimo per ugn? nelaikau religiniu išgyvenimu visuotinai priimta prasme. Tai veikiau tik?jimo išbandymas. Šis poelgis ?skiepija žmogui nuojaut?, jog jis gali augti, pranokti pats save, atlikti tai, kas k? tik atrod? ne?manoma.

Vienintelis skirtumas tarp galin?io žingsniuoti per ugn? žmogaus ir negalin?io – geb?jimas ?tikinti save atlikti š? veiksm? ir nepaisyti vis? išankstini? nuostat?, „kas gal?t? nutikti“. Žmogus iš esm?s gali padaryti visk?, jei tiki savo j?gomis ir imasi atitinkam? veiksm?.

Visa tai mums atskleidžia paprast? ties?: s?km? – tai ne atsitiktinumas. Skirtumus tarp laim?tojo ir pralaim?tojo lemia ne koks nety?iom iškrit?s lošimo kauliuko skai?ius. ? meistriškum? veda labai konkret?s keliai, nuosekl?s ir logiški veiksm? modeliai, prieinami kiekvienam iš m?s?. Visi mes galime išlaisvinti savyje gl?dint? stebukl?. Mums tiesiog reikia išmokti pa?iu veiksmingiausiu b?du naudoti savo proto bei k?no rezervus.

Ar jums ?domu, k? bendra turi Spilbergas ir Springstinas? Kokie Džono F. Kenedžio ir Martino Liuterio Kingo bruožai paverg? minias žmoni?? Kas iš pilkos minios išskiria Ted? Turner? ir Tin? Turner (Tina Turner)? O kaip su Pitu Rouzu (Pete Rose) ir Ronaldu Reiganu? Veiksni?, be abejo, daug. Vis d?lto manau, kad egzistuoja septyni pagrindiniai charakterio bruožai, kuriuos jie visi savyje išpuosel?jo – septynios savyb?s, l?musios j? nepaprast? s?km?. Jas galima vadinti septiniais paleisties mechanizmais, kurie gali užtikrinti s?km? ir jums.

Pirmoji savyb? – aistra! Visi min?ti asmenys tur?jo aistring? tiksl?, kuris skatino juos veikti, augti, pl?stis! Jis – j? s?km?s traukin? varantis kuras, padedantis išnaudoti visas galimybes. Ne kas kita, o aistra skatina beisbolinink? Pit? Rouz? paš?lusiai jud?ti aikšt?je. Aistra išskiria Li Jakokos veiksmus iš didžiul?s daugyb?s kit?. Aistra ver?ia žmog? dirbti iki v?lumos ir anksti keltis. Bendraudami žmon?s irgi trokšta šios aistros. Ji ?kvepia gyvenimui karš?io, žavesio ir prasm?s. Didyb? ne?manoma be aistros, nesvarbu, ar kalbame apie sportininkus, menininkus, mokslininkus,

t?vus ar verslininkus.

Antroji savyb? – tik?jimas! Apie tik?jimo gali? ir veiksmingum? prirašyta daugyb? knyg?. Didel?s s?km?s sulaukusi? žmoni? ?sitikinimai stipriai skiriasi nuo t?, kuriems vis nesiseka. M?s? ?sitikinimai apie tai, kas tokie esame ir k? galime, tiksliai nulemia, kas tokie b?sime. Jei tik?sime, kad stebuklai egzistuoja, gyvensime stebukling? gyvenim?. Jei tik?sime, kad esame apriboti, tuojau suteiksime šiems apribojimams pamat?. Visa, kas m?s? tik?jimu yra tikra, ?manoma, išties tampa tikra ir ?manoma. Skaitydami ši? knyg? susipažinsite su konkre?iu, mokslišku b?du greitai pakeisti savo ?sitikinimus, kad jie pad?t? jums siekti trokštam? tiksl?. Dauguma žmoni? aistros turi ? valias, ta?iau d?l menk? ?sitikinim? apie save ir savo galimybes s?km?s link žengti neder?sta. Pla?iau apie tai kalb?sime 4 ir 5 skyriuose.

Aistra ir tik?jimas tarsi kuras – jis stumia mus meistriškumo link. Ta?iau vien varomosios j?gos maža. Jei b?t? ne taip, kaip sakau, raket? pakakt? užpildyti degalais ir paleisti akiai skrieti ? dang?. Be šios j?gos, mums dar reikia trajektorijos, intelektu suvokiamo kelio pirmyn. Kad pataikytume ? taikin?, reikalinga tre?ioji savyb?.

Tre?ioji savyb? – strategija! Strategija yra ištekli? organizavimo metodas. Nusprend?s tapti film? k?r?ju, Stivenas Spilbergas susiplanavo maršrut?, kaip patekti ? pasaul?, kur? jis nor?jo užkariauti. Jis išsiaiškino, k? nori išmokti, su kuo jam reikia susipažinti ir k? reikia padaryti. Jis tur?jo aistr?, tur?jo tik?jim?, bet taip pat – ir strategij?, kuri leido kuo geriau išnaudoti pirm?sius dvi savybes. Ronaldas Reiganas išsiugd? bendravimo strategij?, kuri jam pad?jo siekti valdžios virš?ni?. Kiekvienas didis pramogininkas, politikas, t?vus ar darbdavys žino, kad norint sulaukti s?km?s ištekli? nepakanka. Tuos išteklius dera panaudoti pa?iu veiksmingiausiu b?du. Net geriausius talentus ir ambicijas b?tina nukreipti tinkama vaga. Duris galima atidaryti kojos spyriu arba raktu, pastaruoju atveju jos liks sveikos. Apie tai pla?iau kalb?sime 7 ir 8 skyriuose.

Ketvirtoji savyb? – vertybi? aiškumas! Kai m?stau apie dalykus, atnešusius Amerikai didyb?, ? galv? ateina patriotizmas ir savigarba, tolerancija ir meil? laisvei. Visa tai vertyb?s – fundamental?s etiniai, moraliniai ir praktiniai principai, padedantys suprasti, kas gyvenime yra pozityvu, o kas – ne. Vertyb?s yra tai, d?l ko apskritai verta gyventi. Daugelio žmoni? vertyb?s miglotos. Neretai pasitaiko, kad asmuo atlieka tok? poelg?, d?l kurio v?liau gailisi, ir taip yra tiesiog d?l to, kad jis n?ra susivok?s, nežino, kas yra pozityvu, o kas negatyvu. S?km?s lydimi žmon?s aiškiai žino, kas jiems išties svarbu. Štai Ronaldas Reiganas, Džonas F. Kenedis, Martinas Liuteris Kingas, Džonas Veinas (John Wayne), Džein? Fonda (Jane Fonda), – ši? asmenybi? požir?is ? gyvenim? buvo skirtingas, ta?iau vienija juos nepajudinamas moralinis pamatas, sav?s ir savo gyvenimo prasm?s suvokimas. ?sis?moninti vertybes n?ra paprasta, ta?iau šis veiksnys bene labiausiai priartina prie meistriškumo. Nuodugniau prie vertybi? gr?šime 18 skyriuje.

Kaip tikriausiai pasteb?jote, visos aptartos savyb?s paremia viena kit?, s?veikauja tarpusavyje. Kuo tvir?iau tik?sime, kad galime pasiekti savo tiksl?, tuo karš?iau stengsim?s. Bet ar gana vien tik?jimo? Tik?jimas – puiki pradžia, bet vien juo pasikliauti neder?t?. Jei tik?site, kad galite pasiekti tiksl?, bet j?s? veiksmai bus nedarn?s, patirsite nes?km?. Tod?l reikalinga gera strategija. Ar daro koki? nors ?tak? s?km?s strategijoms m?s? vertyb?s? Taip, daro! Jeigu s?km?s strategija reikalauja iš j?s? veiksm?, kurie nesiderina su pas?mon?je gl?din?iais ?sitikinimais, kas yra pozityvu ir kas ne, v?lgi s?km?s nesulauksite.

Lygiai tokiu pat b?du visi keturi jau aptarti veiksniai neatskiriami nuo penktojo.

Penktoji savyb? – energija! ? meistriškum? tingiai p?dinti praktiškai ne?manoma. Tikri meistrai išnaudoja kiekvien? pasitaikiusi? prog? ir patys jas kuria. Jie gyvena tarytum aps?sti, pripaž?sta sau, jog vienintelis dalykas, kurio niekam neduota pakankamai – laikas. Šiame pasaulyje daugyb?

žmoni? jau?ia aistr?, tiki savo tikslais ir turi veiksm? strategij?, ta?iau stokoja fizin?s energijos, kad gal?t? imtis atitinkam? veiksm?. Didi s?km? neatsiejama nuo fizin?s, intelektualin?s ir dvasin?s energijos, leidžian?ios mums kuo geriausiai išnaudoti savo rezervus. Skaitydami 9 ir 10 skyrius sužinosime apie priemones, galin?ias tu?tuojau pakelti m?s? fizines galias.

Šeštoji savyb? – ryši? palaikymo galia! Beveik visi s?km?s lydimi žmon?s puikiai sugeba bendrauti ir užmegzti santykius. Be abejo, retkar?iais pasitaiko keistuoli? vieniši? ir atsiribojusi? genij?, kurie savo išradimais pakei?ia pasaul?. Ta?iau jei toks genijus leidžia dienas visai vienas, jo gyvenimas prasmingas bus tik vienu ar keliais atžvilgiais. Didieji žmon?s paprastai sugeba užmegzti santykius su milijonais. Širdies gilumoje kiekvienas trokšta palaikyti ilgalaikius, meile gr?stus ryšius. Be šilt? jausm? bet kokia s?km?, bet koks meistriškumas yra beprasmiškai dalykai. Daugiau sužinosime apie šiuos ryšius 13 skyriuje. O apie paskutin? iš svarbiausi?j? savybi? jau kalb?jome.

Septintoji savyb? – komunikacijos ?valdymas! Tai šios knygos esm?. Gyvenimo kokyb? galiausiai lemia m?s? komunikacija su kitais ir savimi. S?km?s lydimi žmon?s moka priimti gyvenimo išš?kius ir juos atsakyti. O nevyk?liams visi gyvenimo sunkumai rodosi likimo prakeikimai. Visuomen?s lyderiai yra ne tik vidin?s, bet ir išorin?s komunikacijos meistrai. Visi jie sugeba nepriekaištingai perduoti žmon?ms savo džiaugsm?, vizij?, išaiškinti ieškojim? tiksl? ir misij?. ?valdžius komunikacij? tampama didžiu t?vu ar menininku, didžiu politiku ar mokytoju.

Pirma šios knygos dalis išmokys jus, kaip efektyviau nei lig šiol vadovauti savo smegenims bei k?nui. Nagrin?sime veiksmus, s?lygojan?ius j?s? komunikacijos su savimi pob?d?. Antroje dalyje kalb?sime, kaip nusistatyti tikslus, kaip produktyviau bendrauti su aplinkiniais ir kaip numatyti ?vairi? žmoni? tip? elgsen?. Tre?ia dalis pad?s pažvelgti ? m?s? pa?i? elges? „iš aukš?iau“, analizuosime, kas mus motyvuoja ir kaip galime išpl?sti savo galimybi? ribas. Iš esm?s ši knyga apie tai, kaip pritaikyti ?gytus ?g?džius ir tapti lyderiu.

Kai prad?jau rašyti ši? knyg?, ketinau paruošti žmogaus raidos vadov?l?, kuriame b?t? sutalpinta geriausia ir naujausia informacija apie asmenyb?s virsmus ir ugdym?. Nor?jau apginkluoti jus žiniomis ir strategijomis, kurios leist? jums kuo spar?iau pakelti savo gyvenimo kokyb?. Žinau, kad apie daugel? tem?, kurias ?ia lie?iu, galima parašyti po atskir? knyg?. Vis d?lto nor?jau, kad šios žinios pasiekt? jus vientisu ir baigtu pavidalu. Tikiuosi, kad ši knyga atliks savo pradin? paskirt?.

Kai baigiau rankrašt?, keli žmon?s j? pavart? pareišk?: „?ia juk dvi knygos. Kod?l tau neišskyrus j?: gal?tum išleisti vien? dabar, o kit? po met? kaip t?sin??“ Ta?iau aš noriu jums, mano skaitytojai, kuo grei?iau suteikti kuo daugiau kokybiškos informacijos. Nepanorau dalyti ši? žini? po k?snel?.

Vis d?lto man neramu, kad daug žmoni? net neatsivers t? knygos skyri?, kurie, mano galva, svarbiausi. Kalbu taip, nes sužinojau, jog, keli? tyrim? duomenimis, daugiau nei pirm? skyri? skaito mažiau nei 10 procent? knyg? ?sigijusi? žmoni?. Pradžioje negal?jau tokia statistika patik?ti, tada atsiminiau, kad finansiškai nepriklausomi yra mažiau nei 3 procentai Amerikos gyventoj?, mažiau nei 10 procent? sakosi tur? gyvenimo tiksl?, tik 35 procentai amerikie?i? moter? – ir dar mažiau vyr? – jau?iasi geros fizin?s formos, ir daugelyje valstij? kas antra santuoka baigiasi skyrybomis. Ir tik labai nedidel? žmoni? dalis išties gyvena svajoni? gyvenim?. Kod?l? Nes tam reikia pastang?. Reikia nuosekli? veiksm?.

Bankeris Hantas (Bunker Hunt), Teksaso naftos pramon?s magnatas, kart? buvo paklaustas patarimo, kaip sulaukti s?km?s. „Labai paprasta, – atsak? jis. – Vis? pirma j?s nusprendžiate, ko konkre?iai norite. Tada pasiryžtate sumok?ti reikiam? kain? ir j? sumokate. Be šio antro žingsnio taip niekad ir negausite, ko trokštate. Tiksl? pasiekia žmon?s, kurie veikia. J? nedaug. Visi kiti tik šneka.“ Tad kvie?iu jus rimtai pažvelgti ? ši? medžiaga, perskaityti knyg? nuo pradži? iki galo ir, esant galimybei, pasidalyti savo žiniomis su kitais.

Šiame skyriuje pabrėžiau, kaip svarbu veikti efektyviai. Tačiau būdų, kaip veikti, yra daug. Tinkamiausias paprastai atrenkamas bandymų ir klaidų keliu. Dauguma laimėtųjų savo veiklą koregavo labai ilgai, kol gavo trokštama. Bandymų ir klaidų kelias puikus, išskyrus vieną trūkumą: jis reikalauja galybės vieno išteklių, kurio ir taip mums visiems labai trūksta – laiko.

Gal procesą galima paspartinti? Gal per kelias minutes galima išmokyti tai, kas kitiems truko ilgus metus? Tai pasiekti padeda *modeliavimas* – tuo būdu galime tiksliai pakartoti kitų meistriškumą. Kokia jų veiksmų ypatybė išskiria juos iš kitų žmonių tarpo? Imkime ir išsiaiškinkime...